

Istungidokument

B9-0174/2024

12.3.2024

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 132 lõikele 2

Euroopa lastepealinna iga-aastast nimetamist käsitleva Euroopa algatuse
loomise kohta
(2024/2621(RSP))

Sabine Verheyen

fraktsiooni PPE nimel

**Gabriele Bischoff, Alex Agius Saliba, Helène Fritzon, Massimiliano
Smeriglio**

fraktsiooni S&D nimel

Laurence Farreng

fraktsiooni Renew nimel

Marcel Kolaja

fraktsiooni Verts/ALE nimel

Stelios Kouloglou

fraktsiooni The Left nimel

Euroopa Parlamendi resolutsioon Euroopa lastepealinna iga-aastast nimetamist käsitleva Euroopa algatuse loomise kohta (2024/2621(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikli 3 lõiget 3 ja Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 9,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklit 24,
 - võttes arvesse ÜRO lapse õiguste konventsiooni,
 - võttes arvesse lapse õigusi käsitlevat ELi tegevuskava (COM(2011)0060),
 - võttes arvesse ELi lapse õiguste strateegiat (COM(2021)0142),
 - võttes arvesse Euroopa Nõukogu noorte kohaliku ja piirkondliku tasandi ühiskondlikus elus osalemise muudetud Euroopa hartat,
 - võttes arvesse ÜRO Peaassamblee resolutsiooni lapse õiguste kohta,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõiget 2,
- A. arvestades, et laste õigused on inimõigused; arvestades, et kõigil lastel peaksid olema samad õigused ja nad peaksid saama elada ilma igasuguse diskrimineerimise ja hirmutamiseta;
- B. arvestades, et lapse õiguste kaitse ja edendamine on üks ELi põhieesmärke; arvestades, et ELi eesmärk on luua lastele parim võimalik elu nii ELis kui ka kogu maailmas;
- C. arvestades, et lastel on meie ühiskonnas tähtis roll; arvestades, et nende aktiivne osalemine võib aidata kujundada ja ehitada lapsesõbralikke linnu, mis toetavad nende õiguste täielikku teostamist kõigil tasanditel; arvestades, et lapsed on esirinnas teadlikkuse suurendamisel keskkonnaprobleemidest ja kliimamuutustest, digiüleminekust ja internetiturvalisusest ning diskrimineerimisest ja ebaõiglusest; arvestades, et praeguste laste ja noorte seast võrsuvad tulevased juhid;
- D. arvestades, et lastel peaks olema õigus parimale võimalikule elualgusele ja oma võimete täielikule väljaarendamisele; arvestades, et see hõlmab õigust elada puhtal ja tervislikul planeedil kaitsvas ja hoolivas ümbruses, saada kvaliteetset haridust ning osaleda lapsesõbralikus vabaaja-, kultuuri- ja kunstitegevuses;
- E. arvestades, et õigus haridusele on põhiline inimõigus; arvestades, et formaalne, mitteformaalne ja informaalne haridus on võrdsete võimaluste ning annete ja võimete individuaalse arendamise alus;
- F. arvestades, et EL ja selle liikmesriigid peaksid ühiselt täitma oma jagatud kohustust

austada ja kaitsta iga lapse õigusi ning ehitada koos lastega üles kaasavam, tervem ja õiglasem ühiskond;

- G. arvestades, et kõigil lastel on õigus kaitsele vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse eest; arvestades, et Euroopa lastegarantii on ELi instrument, mille eesmärk on ennetada ja vähendada vaesust ja sotsiaalset tõrjutust, tagada abi vajavatele lastele tasuta ja tulemuslik juurdepääs põhilistele hooldusteenustele, näiteks alusharidus ja lapsehoid, haridus- ja koolitegevus, tervishoid ning vähemalt üks tervislik eine koolipäeva jooksul, samuti tagada kõigile seda vajavatele lastele tervislik toit ja korralik eluase;
 - H. arvestades, et kõigile peredele ja kogukondadele tuleb pakkuda ka vajalikku tuge, et nad saaksid tagada oma laste heaolu ja arengu;
 - I. arvestades, et nende eesmärkide saavutamiseks peab lastel olema võimalus korrapäraselt kokku tulla, et tutvuda ja õppida üksteist paremini mõistma, osaledes seeläbi Euroopa projekti tuleviku kujundamises;
 - J. arvestades, et 2009. aastal algatati Euroopa noortepealinna projekt; arvestades, et piisav ELi rahastamine võib aidata realiseerida selle projekti täieliku potentsiaali; arvestades, et Euroopa lastepealinnade projekt peaks käima Euroopa noortepealinna projektiga käsikäes ja seda täiendama;
 - K. arvestades, et selle algatuse väljakujundamiseks on vaja täiendavaid uuringuid ja hindamisi; arvestades, et laste õigustega tegelevate kohalike ametiasutuste ja vabauhenduste panus on seejuures väga oluline;
1. kutsub komisjoni üles uurima võimalust luua Euroopa algatus, et määrata igal aastal koostöös kohalike omavalitsuste ja vabauhendustega Euroopa lastepealinn, mida juhivad lapsed või mille juhtimisel tehakse lastega koostööd;
 2. rõhutab, et Euroopa lastepealinnad peaksid esitama tõendeid, et nad toetavad vastutustundlikku lastepoliitikat, kaasates lapsi ja seades esikohale nende vaatenurga, eelkõige seoses võrdsete võimaluste ja tervisliku kasvukeskkonna, kvaliteetse hariduse, puhta keskkonna ja linnaarenguga;
 3. rõhutab, et Euroopa lastepealinnadele tuleks teha ülesandeks lähendada eri liikmesriikides elavaid lapsi ja aidata neil üksteist paremini mõista;
 4. on veendunud, et inimeste ja kultuuride üksteisemõistmise edendamine varasest east alates aitab hajutada eelarvamusi ja stereotüüpe ning edendada kultuuridevahelist dialoogi, mis on ELi ning selle väärtuste ja eesmärkide jaoks kesksel kohal;
 5. rõhutab, et Euroopa lastepealinnade juhtimises võiksid lasteorganisatsioonide ja -klubide kaudu osaleda lapsed ise; rõhutab, et see aitaks edendada laste õigusi, sealhulgas laste aktiivse osalemise mehhanisme ja Euroopa kodanikuharidust, kuna selle protsessi edendamine juba varasest east alates aitab lastel kasvada haritud noorteks ja täiskasvanuteks, kes mõistavad ELi väärtusi, eesmärke, ajalugu ja identiteeti;
 6. rõhutab, et Euroopa lastepealinnade algatus peaks edendama sotsiaalset kaasatust, ligipääsetavust ja laste võrdseid võimalusi ning tegema kõik võimaliku, et tagada

kodanikuühiskonna kõigi osade võimalikult laialdane kaasamine algatuse ettevalmistamisse ja rakendamisse, pöörates erilist tähelepanu väiksemate võimalustega lastele ja kõige haavatavamatele rühmadele;

7. on veendunud, et Euroopa lastepealinnad võiksid toetada laste vaesuse vähendamist, laste elutingimuste põhjalikku uurimist ja Euroopa lastegarantii tulemuslikku rakendamist liikmesriikides, kasutades täiel määral nii riiklikul kui ka ELi tasandil leiduvaid vahendeid; on veendunud, et seda oleks võimalik saavutada parimate tavade vahetamisega kodanikuühiskonna, eelkõige lasteorganisatsioonide, lapsevanemate, linnade, kohalike omavalitsuste ja liikmesriikide vahel ning kaasates kõiki asjaomaseid sidusrühmi; kordab oma nõudmist, et Euroopa lastegarantii rahastamist suurendataks kiiremas korras sihtotstarbelise eelarvega vähemalt 20 miljardit eurot;
8. rõhutab, et Euroopa lastepealinnade nimetamine peaks andma võimaluse korraldada ELiga seotud haridus-, kultuuri- ja spordiüritusi, mida toetaksid seminarid igapäevaelu probleemide, diskrimineerimise, laste seksuaalse kuritarvitamise, vaesuse, sotsiaalse tõrjutuse, soolise võrdsuslikkuse, digimaailma, kliimakaitse, liikuvuse, linnaarengu, demokraatia, ajaloo ning usu- ja veendumusvabaduse teemal;
9. tuletab meelde, kui oluline on võtta digiüleminekul ning kõigis lapsi puudutavates digimeetmetes ja -otsustes arvesse laste huve, eelkõige nende füüsilist ja vaimset tervist, ohutust ja heaolu, edendades samal ajal digiõpet ja suurendades digikirjaoskust;
10. rõhutab, et selline iga-aastane ettevõtmine, kus lapsed seatakse esiplaanile ja nad saavad partnerite ja tulevaste otsustajatena aktiivselt aruteludes osaleda, aitab lastel kasvada avatud hoiakuga täiskasvanuteks;
11. rõhutab, et Euroopa lastepealinnade algatus aitab ühendada praegusi kohalikul, riigi ja ELi tasandil toimivaid laste osalusmehhanisme, sealhulgas ELi laste osalusplatvorm¹ ja Euroopa noortepealinn, ning kaasata lapsi otsustusprotsessidesse;
12. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale.

¹ <https://eu-for-children.europa.eu/> – see [ELi platvorm](#) loodi kooskõlas ELi lapse õiguste strateegiaga.